

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä toukokuuta 2011

401/2011

Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljettajien ajoluvasta

Annettu Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2011

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 11 b §:n 4 momentin ja kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 17 §:n nojalla, sellaisina kuin niistä ovat vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 11 b §:n 4 momentti laissa 215/2005 ja kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 17 § laissa 1295/2009:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 11 b §:ssä tarkoitettua vaarallisten aineiden kuljettamiseen tiellä oikeuttavasta ajoluvasta (*ADR-ajolupa*).

Ajo-oikeudesta säädetään tieliikennelain (267/1981) 5 luvussa, ajokorttilaissa (386/2011) ja ajokorttiasetuksessa (845/1990).

2 §

Ulkomailla myönnetyn ajoluvan tunnustaminen

Suomi tunnustaa vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehtyyn eurooppalaiseen sopimukseen (SopS 23/1979) liittyneissä ja Euroopan talousalueeseen kuuluvissa muissa valtioissa asianmukaisesti myönnetyt ajoluvat.

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *ajoneuvolla* kaikenlaista tieliikenteeseen tarkoitettua, valmista tai keskeneräistä, vähintään nelipyöräistä moottorikäyttöistä ajoneuvoa, jonka suurin sallittu rakenteellinen nopeus on yli 25 kilometriä tunnissa, sekä perävaunua, lukuun ottamatta maatalous- ja metsätraktoria, maastoajoneuvoa ja moottori-työkonetta perävaunuineen;

2) *kuljetusyksiköllä* moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai tällaisen ajoneuvon ja perävaunun yhdistelmää; apuvaunun (*dolly*) avulla kytetty puoliperävaunu katsotaan yhdeksi perävaunuksi;

3) *ministeriöllä* liikenne- ja viestintäministeriötä;

4) *ajolupakokeen vastaanottajalla* palvelun tuottajaa, jonka kanssa Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetussa laissa (535/1998) tarkoitettua sopimuksen ajolupa-

kokeiden vastaanottamisesta, ajolupakoulutuksen valvonnasta ja ajolupien myöntämisestä.

Liikenteen turvallisuusviraston ottaessa vastaan ajolupakokeita, valvoessa ajolupakoulutusta tai myöntäessä ajolupia siihen sovelletaan soveltuvin osin, mitä ajolupakokeen vastaanottajasta säädetään tässä asetuksessa.

4 §

Ajolupavaatimus

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja vaarallisia aineita tiellä kuljettavan ajoneuvon kuljettajalla tulee olla ADR-ajolupa seuraavasti:

1) Yhdistetty perusajolupa, jonka saa perusajoluvan, räjähdajoluvan ja radioaktiivisten aineiden ajoluvan sisältävän yhdistetyn peruskurssin ja sitä vastaavan hyväksytyt kokeen perusteella, kuljettaessa:

a) vaarallisia aineita vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (369/2011) liitteen A kohdassa 1.1.3.6.3 tarkoitettuja määriä (*vapaaraja*) suurempia määriä kuljetusyksikköä kohti; tai

b) vaarallisia aineita säiliöissä muissa kuin 3 kohdassa tarkoitetuissa kuljetuksissa kuljetusmäärän ylittäessä vapaarajassa tarkoitettut enimmäismäärät;

2) Perusajolupa, jonka saa peruskurssin ja sitä vastaavan hyväksytyt kokeen perusteella, kuljettaessa muita vaarallisia aineita kuin luokan 1 räjähteitä tai luokan 7 radioaktiivisia aineita 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettun mukaisesti;

3) Säiliöajolupa, jonka saa yhdistetyn peruskurssin ja säiliökuljetusten erikoiskurssin tai peruskurssin ja säiliökuljetusten erikoiskurssin sekä niitä kutakin vastaavan hyväksytyt kokeen perusteella, kuljettaessa:

a) vaarallisia aineita ajoneuvossa, jossa kiinteän tai irrotettavan säiliön tilavuus on suurempi kuin 1 m³;

b) vaarallisia aineita monisäiliöajoneuvossa, jonka säiliöiden kokonaistilavuus on suurempi kuin 1 m³; tai

c) vaarallisia aineita säiliökontissa, MEG-kontissa tai UN-säiliössä, joka on yksittäistilavuudeltaan suurempi kuin 3 m³;

4) Räjähdajolupa, jonka saa peruskurssin ja luokan 1 räjähteiden erikoiskurssin sekä niitä vastaavan hyväksytyt kokeen perusteella, kuljettaessa muita kuin luokan 7 radioaktiivisia aineita 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettun mukaisesti; tai

5) Radioaktiivisten aineiden ajolupa, jonka saa peruskurssin ja luokan 7 radioaktiivisten aineiden erikoiskurssin sekä niitä vastaavan hyväksytyt kokeen perusteella, kuljettaessa muita kuin luokan 1 räjähteitä kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettun mukaisesti.

Edellä 1 momentista poiketen ajolupaa ei kuitenkaan tarvita 1 momentin 1 kohdan a alakohdassa mainitun asetuksen liitteen A kohdassa 1.1.3 ja luvuissa 3.3—3.5, liitteen B luvun 8.5 lisämääräyksessä S12 eikä liitteessä C tarkoitettuihin vapautettuihin tai vähiisiin kuljetuksiin.

5 §

Koulutuksen tarkoitus ja sisältö

ADR-ajolupaa varten annettavan koulutuksen tarkoituksena on antaa asianomaiselle henkilölle tiedot vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvistä riskeistä, perustiedot onnettomuustilanteiden välttämiseksi sekä tiedot onnettomuustilanteissa tarvittavista välttämättömistä toimenpiteistä henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseksi sekä onnettomuuden vaikutusten rajoittamiseksi.

Koulutus jakaantuu yhdistettyyn peruskurssiin, peruskurssiin, säiliökuljetusten erikoiskurssiin, luokan 1 räjähteiden erikoiskurssiin, luokan 7 radioaktiivisten aineiden erikoiskurssiin sekä täydennyskursseihin.

6 §

Koulutuslupa

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää kirjallisesta hakemuksesta koulutusluvan, jos hakijalla katsotaan olevan edellytykset koulutuksen antamiseen. Koulutuksesta vastaavalla johtajalla on oltava voimassaoleva, vähintään annettavaa koulutusta vastaava ADR-ajolupa ja tiekuljetusten turvallisuusneuvonantajan pätevyys.

7 §

Koulutuksen järjestäminen

Koulutuksen antajan tulee varmistaa, että opetushenkilöstöllä on hyvät tiedot vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista säännöksistä ja määräyksistä sekä koulutusvaatimuksissa tapahtuvasta kehityksestä.

Koulutus tulee järjestää lupahakemuksen ja koulutukseen myönnetyn luvan mukaisesti. Jos koulutuksessa aiotaan poiketa lupahakemuksessa esitetystä koulutusohjelmasta tai muista hakemuksessa esitetyistä keskeisistä seikoista, muutoksiin on saatava Liikenteen turvallisuusviraston suostumus.

8 §

Koulutuksen valvonta

Ajolupakokeen vastaanottajalla ja Liikenteen turvallisuusviraston edustajalla on oikeus olla seuraamassa opetusta.

Ajolupakokeen vastaanottajan on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle koulutuksessa havaitsemistaan puutteista.

9 §

Ajolupakokeeseen pääsemisen edellytykset

Ajolupakokeeseen pääsemisen edellytyksenä on, että hakija on enintään 12 kuukautta aikaisemmin osallistunut vaarallisten aineiden kuljettajan ajolupaa varten annettavaan koulutukseen.

10 §

Ajolupakoe

Jollei Liikenteen turvallisuusvirasto määrää toisin, ajolupakoe suoritetaan sen ajolupakokeen vastaanottajan toimialueella, jonka toimialueella henkilö on osallistunut koulutukseen tai jonka toimialueella hänen kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikuntansa on. Erityisestä syystä Liikenteen turvallisuusvirasto voi ottaa vastaan ajolupakokeen ulkomailla.

Kokeessa tutkittavan on osoitettava, että hänellä on vaarallisia aineita kuljettavien ajo-

neuvojen kuljettajan ammatissa vaadittavat tiedot ja taidot niistä kuljetuksista, joita koskevaan koulutukseen hän on koetta varten osallistunut. Liikenteen turvallisuusviraston edustajalla on oikeus olla seuraamassa ajolupakoea.

Henkilö, joka on hylätty kokeessa, saa osallistua kokeeseen uudelleen aikaisintaan kolmen vuorokauden kuluttua hylätystä kokeesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto laatii luettelon kokeissa käytettävistä kysymyksistä.

11 §

Ajoluvan myöntäminen ja raukeaminen

ADR-ajolupaa tai sen muuttamista haetaan kirjallisesti siltä ajolupakokeen vastaanottajalta, jonka toimialueella ajolupakoe on suoritettu tai jonka toimialueella hakijan kotikunta on.

Ajolupa myönnetään hakijalle, joka on enintään kuusi kuukautta aikaisemmin hyväksyttävästi suorittanut ajolupakokeen.

Ajolupa myönnetään olemaan voimassa viisi vuotta ajolupakokeen hyväksytystä suorittamisesta lukien.

Ajolupa raukeaa ja ajolupakokeen vastaanottaja voi hävittää myönnetyn ajoluvan, jos ajolupaa ei ole noudettu vuoden kuluessa ajoluvan hakemisesta. Ajoluvan raukeamisen jälkeen ajoluvan hakijan on esitettävä uudestaan selvitys ajoluvan myöntämisen edellytysten olemassaolosta.

12 §

Ajoluvan uudistaminen ja laajentaminen

ADR-ajoluvan voimassaoloaika voidaan sen päättymisestä lukien jatkaa viidellä vuodella, jos hakija täyttää ajoluvan myöntämiselle asetetut vaatimukset sekä on ajoluvan voimassaoloajan päättymistä edeltävän 12 kuukauden aikana suorittanut hyväksytysti täydennyskurssia vastaavan kokeen. Jos täydennyskurssia vastaava koe on hyväksytysti suoritettu aikaisemmin kuin 12 kuukautta ennen ajoluvan voimassaoloajan päättymistä, myönnetään uusi viisi vuotta voimassa oleva ajolupa kokeen suorittamispäivämäärästä lukien.

Jos ajoluvan laajuutta sen voimassaoloaikana laajennetaan, uuden ajoluvan voimassaoloaika säilyy samana kuin edellisen ajoluvan.

13 §

Ajoluvan kaksoiskappale

Jos ajolupa on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu taikka ajoluvan tiedot ovat muuttuneet, luvanhaltijan on haettava ajoluvan kaksoiskappaletta siltä ajolupakokeen vastaanottajalta, jonka toimialueella ajolupakoe on suoritettu tai jonka toimialueella hakijan kotikunta on. Hakemukseen on liitettävä ajolupa, jos se on tallella, taikka selvitys ajoluvan katoamisesta tai tuhoutumisesta. Ajolupakokeen vastaanottajan on ilmoitettava kaksoiskappaleen luovuttamisesta Liikenteen turvallisuusvirastolle.

14 §

Väliaikainen ajolupa

Ajolupakokeen vastaanottaja voi erityisistä syistä luovuttaa sille, joka täyttää ajoluvan myöntämiseksi asetetut vaatimukset ja on hyväksytysti suorittanut ajolupakokeen, enintään kuukauden voimassa olevan väliaikaisen ajoluvan. Väliaikaista ajolupaa haetaan kirjallisesti siltä ajolupakokeen vastaanottajalta, jonka toimialueella ajolupakoe on suoritettu tai jonka toimialueella hakijan kotikunta on. Ajolupakokeen vastaanottajan on ilmoitettava väliaikaisen ajoluvan luovuttamisesta Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Väliaikainen ajolupa on voimassa Suomessa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Väliaikainen ajolupa on luovutettava ajolupakokeen vastaanottajalle, kun uusi ajolupa tai ajoluvan kaksoiskappale luovutetaan.

15 §

Ajoluvan malli

ADR-ajoluvan mallin on oltava vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen liitteen A kohtien 8.2.2.8.3—8.2.2.8.5 mukainen.

16 §

Poikkeukset pelastus- ja poliisitehtävissä

Kiireellisissä pelastustehtävissä toimittaessa saa tämän asetuksen säännöksistä poiketa, jos säännösten noudattaminen aiheuttaisi haittaa pelastustoiminnalle.

Poliisimies voi kuljettaa 1 luokkaan kuuluvia vaarallisia aineita erityisestä syystä poliisin tehtävissä ilman asianmukaista ajolupaa, jos hänellä on turvallisen kuljetuksen edellyttämä ammattitaito ja kuljetuksen turvallisuudesta muutoinkin huolehditaan.

Liikenteen valvontaan liittyvien tehtävien yhteydessä poliisimies, tullimies ja rajavartiomies saa ilman asianmukaista ajolupaa siirtää vaarallisten aineiden kuljetusta suorittavan ajoneuvon, jos ajoneuvon siirto on ihmisten, ympäristön tai omaisuuden suojelemiseksi tarpeellista. Siirron turvallisuus tulee varmistaa.

17 §

Oikaisu ja päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Oikaisun hakemisesta ajolupakokeen vastaanottajan tämän asetuksen nojalla tekemään päätökseen on voimassa, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 14 §:ssä säädetään.

Tämän asetuksen nojalla annettu päätös voidaan panna täytäntöön oikaisuvaatimusten estämättä.

18 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Tällä asetuksella kumotaan vaarallisten aineiden kuljettajien ajoluvasta 23 päivänä joulukuuta 1998 annettu asetus (1112/1998) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevat ADR-ajoluvat ovat sellaisinaan voimassa luvassa määrätyn ajan. Malliltaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia ADR-ajolupia voidaan myöntää 31 päivään joulukuuta 2012 saakka.

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevat koulutusluvut ovat sellaisinaan voimassa luvassa määrätyn ajan ja oikeuttavat 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun, ja luvassa mainittua koulutusta vastaavan, koulutuksen antamiseen.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2011

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Liikenneneuvos, johtava asiantuntija Seija Miettinen-Bellevergue